



Σύμφωνα με τον πρώην υπουργός Εξωτερικών, η Γερμανία έχει έρθει σε ρήξη με όλη την μέχρι σήμερα μεταπολεμική πολιτική της στην Ευρώπη καθώς είναι φανερό ότι με την συμφωνία που επέβαλε στην Ελλάδα, επιδιώκει να μετατρέψει την ευρωζώνη από ένα κοινό ευρωπαϊκό σχέδιο σε σφαίρα επιρροής της.

Μύθρους κατά του διδύμου Μέρκελ-Σόιμπλε εξαπολύει ο πρώην υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας Γιόσκα Φίσερ με χτεσινό άρθρο του στο Project Syndicate, κατηγορώντας τους ανοιχτά ότι επέβαλαν εκβιαστικά στη Ελλάδα ένα οικονομικό πρόγραμμα "διάσωσης" το οποίο την μετατρέπει σε ευρωπαϊκό προτεκτοράτο χωρίς καμία ελπίδα ανάκαμψης της οικονομίας της.

Σύμφωνα με τον Φίσερ, η Γερμανία έχει έρθει σε ρήξη με όλη την μέχρι σήμερα μεταπολεμική πολιτική της στην Ευρώπη καθώς είναι φανερό ότι με την συμφωνία που επέβαλε στην Ελλάδα, επιδιώκει να μετατρέψει την ευρωζώνη από ένα κοινό ευρωπαϊκό σχέδιο σε σφαίρα επιρροής της.

Κατηγορεί ευθέως τον Σόιμπλε ότι θέλει να χρησιμοποιήσει το κοινό νόμισμα ως μέσο οικονομικής "αναμόρφωσης" της νότιας Ευρώπης, προειδοποιώντας τον ωστόσο ότι το σχέδιο του θα αποδειχθεί επικίνδυνη πλάνη. "Η Ελλάδα υπόκειται τώρα σε μια θεραπεία περαιτέρω λιτότητας η οποία ούτε στο παρελθόν είχε αποδώσει, και η οποία έχει συνταγογραφηθεί αποκλειστικά για να ανταποκριθεί στις εσωτερικές πολιτικές ανάγκες της Γερμανίας", γράφει ο Φίσερ.

Αναλυτικά το άρθρο του έχει ως εξής:

Η επιστροφή της άσχημης Γερμανίας του Γιόσκα Φίσερ*

Στη διάρκεια της μεγάλης νύχτας των διαπραγματεύσεων με την Ελλάδα στις 12-13 Ιουλίου, κάτι θεμελιώδες σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, ράγισε. Από τότε, οι Ευρωπαίοι ζουν σ' ένα διαφορετικό είδος Ευρωπαϊκή Ένωσης.

Αυτό που άλλαξε εκείνη την νύχτα, ήταν η ίδια η Γερμανία έτσι όπως την γνώριζαν οι Ευρωπαίοι από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου κι έπειτα. Στην επιφάνεια βρίσκονταν οι διαπραγματεύσεις για την αποτροπή μιας εξόδου της Ελλάδας από την ευρωζώνη (ή Grexit) και την αποφυγή των ολέθριων συνεπειών που θα ακολουθούσαν τόσο για την Ελλάδα όσο και για την νομισματική ένωση. Σ' ένα βαθύτερο επίπεδο ωστόσο, αυτό που βρίσκονταν επί τάπητος ήταν ο ρόλος που διαδραματίζει στην Ευρώπη η πιο πολυπληθής και η πλέον οικονομικά ισχυρή χώρα της.

Η αναγέννηση της Γερμανίας μετά τον Β'ΠΠ και η αποκατάσταση της παγκόσμιας εμπιστοσύνης προς αυτήν (με αποκορύφωμα την συναίνεση για την γερμανική ενοποίηση τέσσερις δεκαετίες αργότερα) οικοδομήθηκε πάνω σε ανθεκτικούς πυλώνες εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής. Στο εσωτερικό, μια σταθερή δημοκρατία εδραιωμένη στο κράτος δικαίου, αναδύθηκε γρήγορα. Η οικονομική επιτυχία του κράτους πρόνοιας της Γερμανίας λειτούργησε ως μοντέλο για την Ευρώπη. Και η προθυμία των Γερμανών να αντιμετωπίσουν τα ναζιστικά εγκλήματα δίχως επιφύλαξη, οδήγησε σε μια βαθιά ριζωμένη δυσπιστία τους απέναντι σε κάθε τι μιλιταριστικό.

"Ευρω-ρομαντικοί"...

Όσον αφορά την εξωτερική πολιτική, η Γερμανία οικοδόμησε την εμπιστοσύνη της με την αποδοχή της Δυτικής ολοκλήρωσης και του εξευρωπαϊσμού (Europeanization). Η χώρα-δύναμη στο κέντρο της Ευρώπης δεν θα έπρεπε ποτέ ξανά να καταστεί απειλή για την ήπειρο ή το εαυτό της. Έτσι, ο στόχος των Δυτικών Συμμάχων μετά το 1945-σε αντίθεση με τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο-δεν ήταν να απομονώσουν την Γερμανία και να την αποδυναμώσουν οικονομικά, αλλά να την προστατεύσουν στρατιωτικά και να την ενσωματώσουν πολιτικά με ακλόνητο τρόπο στη Δύση. Πράγματι, η συμφιλίωση της Γερμανίας με τον κορυφαίο εχθρό της, τη Γαλλία, παραμένει το θεμέλιο της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης, βοηθώντας στην ενσωμάτωση της Γερμανίας στην κοινή Ευρωπαϊκή αγορά, με το βλέμμα στραμμένο στην

δυνητική πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης.

Αλλά στην σημερινή Γερμανία, αυτές οι ιδέες θεωρούνται αθεράπευτα "Ευρω-ρομαντικές", ο χρόνος τους έχει παρέλθει. Αυτό που ανησυχεί την Ευρώπη, είναι το ότι από τώρα και στο εξής, η Γερμανία θα ακολουθεί πρωτίστως τα εθνικά της συμφέροντα, όπως κι όλοι οι άλλοι.

Αυτό το σκεπτικό όμως βασίζεται σε μια εσφαλμένη παραδοχή. Το μονοπάτι που η Γερμανία θα βαδίσει στον 21ο αιώνα-προς μια "Ευρωπαϊκή Γερμανία" ή μια "Γερμανική Ευρώπη"- αποτελούσε το θεμελιώδες, ιστορικό ερώτημα που παρέμενε στην καρδιά της γερμανικής εξωτερικής πολιτικής επί δύο αιώνες. Και απαντήθηκε στη διάρκεια της μεγάλης νύχτας στις Βρυξέλλες, με την Γερμανική Ευρώπη να επικρατεί έναντι της Ευρωπαϊκής Γερμανίας.

Η μοιραία απόφαση

Ήταν μια μοιραία απόφαση τόσο για την Γερμανία όσο και για την Ευρώπη. Αναρωτιέται κανείς αν η καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ και ο υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε ήξεραν τι ακριβώς έκαναν. Για να απορρίψουν τις σφοδρές επικρίσεις κατά της Γερμανίας και των κορυφαίων παικτών της οι οποίες ξέσπασαν μετά το τελεσίγραφο προς την Ελλάδα, απλά φόρεσαν ροζ γυαλιά, όπως έκαναν και οι περισσότεροι Γερμανοί. Βέβαια, υπήρξε και όλη αυτή η παράλογη προπαγάνδα για το Τέταρτο Ράιχ και οι ανόητες αναφορές στον Φύρερ. Όμως, στον πυρήνα της, η κριτική αυτή αρθρώνει μια οξυδερκή συνειδητοποίηση της ρήξης της Γερμανίας με όλη την μεταπολεμική ευρωπαϊκή πολιτική της.

Για πρώτη φορά η Γερμανία δεν ήθελε περισσότερη Ευρώπη, ήθελε λιγότερη. Η στάση της Γερμανίας τη νύχτα της 12ης προς 13η Ιουλίου διατράνωνε την επιθυμία της να μετατρέψει την ευρωζώνη από ένα ευρωπαϊκό σχέδιο σε ένα είδος σφαίρας επιρροής. Η Μέρκελ υποχρεώθηκε να διαλέξει ανάμεσα στον Σόιμπλε και την Γαλλία (και την Ιταλία). Το θέμα ήταν θεμελιώδες: ο υπουργός των Οικονομικών της ήθελε να εξαναγκάσει ένα μέλος της ευρωζώνης να την εγκαταλείψει "οικιωθελώς" ασκώντας αφόρητη πίεση. Η Ελλάδα θα έπρεπε είτε να φύγει (με πλήρη επίγνωση των καταστροφικών συνεπειών αυτής της πράξης για την ίδια και την Ευρώπη) ή να αποδεχθεί ένα πρόγραμμα που την καθιστά ουσιαστικά ευρωπαϊκό προτεκτοράτο χωρίς καμία ελπίδα ανάκαμψης της οικονομίας της. Η Ελλάδα υπόκειται τώρα σε μια θεραπεία περαιτέρω λιτότητας η οποία ούτε στο παρελθόν είχε αποδώσει, και η οποία είχε συνταγογραφηθεί αποκλειστικά για να ανταποκριθεί στις εσωτερικές πολιτικές ανάγκες της Γερμανίας.

Αλλά η κατά μέτωπο σύγκρουσή της με την Γαλλία και την Ιταλία, την δεύτερη και τρίτη αντίστοιχα μεγαλύτερες οικονομίες της ευρωζώνης, δεν έχει τελειώσει, διότι, για τον

Σόιμπλε, το Grexit παραμένει μια επιλογή. Ισχυριζόμενος ότι η ελάφρυνση χρέους είναι "νομικά" δυνατή μόνον εκτός της ευρωζώνης, θέλει να μετατρέψει την υπόθεση σε μοχλό για να πετύχει ένα "εθελοντικό" Grexit.

Στο "αναμορφωτήριο" του ευρώ

Η στάση του Σόιμπλε κατέστησε ιδιαίτερα εμφανή με μια έντονα ανάγλυφη εικόνα, το θεμελιώδες ζήτημα της σχέσης ανάμεσα στον βορά και τον νότο της Ευρώπης, η προσέγγισή του απειλεί να δοκιμάσει την αντοχή της ευρωζώνης σε σημείο θραύσης. Η πεποίθηση ότι το ευρώ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη της οικονομικής "αναμόρφωσης" της νότιας Ευρώπης θα αποδειχθεί μια επικίνδυνη πλάνη-και όχι μόνον σ' ότι αφορά την Ελλάδα. Όπως γνωρίζουν πολύ καλά οι Γάλλοι και οι Ιταλοί, μια τέτοια άποψη θέτει σε κίνδυνο ολόκληρο το ευρωπαϊκό σχέδιο το οποίο έχει χτιστεί πάνω στην διαφορετικότητα και την αλληλεγγύη.

Η Γερμανία ήταν ο μεγάλος νικητής της ευρωπαϊκής ενοποίησης, τόσο από οικονομική όσο και από πολιτική άποψη. Απλά συγκρίνετε την ιστορία της Γερμανίας στο πρώτο και το δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα. Η ενοποίηση της Γερμανίας κατά τον 19ο αιώνα από τον Βίσμαρκ συνετελέσθη στο αποκορύφωμα του Ευρωπαϊκού εθνικισμού. Κατά τον γερμανικό τρόπο σκέψης, η ισχύς συνδέθηκε με μια περίπλοκη σχέση με τον εθνικισμό και τον μιλιταρισμό. Ως εκ τούτου, σε αντίθεση με την Γαλλία, τη Μεγάλη Βρετανία ή τις Ηνωμένες Πολιτείες οι οποίες νομιμοποιούν την εξωτερική πολιτική τους με όρους "εκπολιτιστικής αποστολής", η Γερμανία αντιλαμβάνεται στην δύναμή της σε όρους ωμής στρατιωτικής ισχύος.

Η ίδρυση του δεύτερου, ενοποιημένου γερμανικού έθνους-κράτους το 1989 βασίστηκε στον αμετάκλητο Δυτικό προσανατολισμό και τον Εξευρωπαϊσμό (Europeanization) της Γερμανίας. Και ο εξευρωπαϊσμός της πολιτικής της Γερμανίας συμπλήρωσε -και εξακολουθεί να συμπληρώνει- το χάσμα πολιτισμού που είναι εμποτισμένο στην γερμανική κρατική υπόσταση. Το να επιτρέψουμε να διαβρώσουν αυτόν τον πυλώνα- ή ακόμα χειρότερα, να τον γκρεμίσουν- είναι μια τρέλα του ύψιστου βαθμού. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, στην Ευρώπη που προέκυψε το πρωί της 13ης Ιουλίου, τόσο η Γερμανία όσο και η Ευρώπη κινδυνεύουν να χάσουν.

* Ο Γιόσκα Φίσερ ήταν υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας και αντικαγκελάριος την

περίοδο 1998-2005. Το παραπάνω άρθρο δημοσιεύθηκε στο Project Syndicate.

(μετάφραση-επιμέλεια: Νίκος Κυριακίδης)

πηγή: Αυγή